

УДК 72.03+725.7

А. І. Громнюк

*аспірантка Національного університету
«Львівська політехніка»*

ЕТНОСТИЛЬ ЯК ОБ'ЄКТ СИСТЕМНОГО ОСМИСЛЕННЯ В КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ АРХІТЕКТУРИ ІНТЕР'ЄРУ НА ТЕРЕНАХ ІНДУСТРІАЛЬНОГО І ПОСТІНДУСТРІАЛЬНОГО СУСПІЛЬСТВА

Анотація: висвітлені теоретичні та методологічні основи поняття «Етностиль». Визначені принципи, засоби та закономірності формування архітектури інтер'єру підприємств громадського харчування з позицій взаємозв'язку наукових і художніх методів.

Ключові слова: етностиль, етнічні мотиви, підприємства громадського харчування, принципи, засоби і закономірності архітектури інтер'єру.

Постановка проблеми. На зламі II і III тисячоліть на території України спостерігається тенденція формування гармонійного художньо-образного предметно-просторового середовища, зокрема підприємств громадського харчування з використанням національних та регіональних етнічних мотивів та традицій. Це пояснюється бажанням індивіда на теренах постіндустріального суспільства знаходитися в самотньому традиційному середовищі, що забезпечує позитивні художньо-естетичні впливи, абстрагує від зоднаковілого сучасного урбаністичного середовища. Відбуваються пошуки власної ідентичності різних націй на тлі багатства їх культурно-мистецької та архітектурної спадщини. Поширення ресторанів з національними кухнями зумовлює національне спрямування таких закладів, створення відповідного етнічного колориту, що досягається використанням етностиллю у формуванні художнього образу інтер'єру підприємств громадського харчування. Образи з минулого під гаслом постмодернізму повертаються у проектну культуру.

Поняття етностиллю, незважаючи на широке використання у архітектурно-дизайнерській практиці, не є висвітлене у теорії архітектури та дизайну, потребує детального дослідження, визначення його засадничих положень та ґрунтового підходу у виокремленні його з-поміж інших архітектурно-мистецьких явищ. Визначення особливостей та принципів формотворення етностиллю забезпечить достовірне використання його у подальшій архітектурній практиці. Формування архітектури інтер'єру підприємств громадського харчування з використанням етнічної стилістики в контексті соціопредметного середовища не є висвітленим у сучасній теорії архітектури.

Зокрема потрібно переосмислити генезу, еволюцію та значення даної проблеми в архітектурі інтер'єру.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблема стилю, етносу у теорії архітектури розглядається у працях Ю. Асеева, Ю. Афанасьєва, І. Бартенева, В. Батажкової [2], Г. Вагнера, М. Вебера, Б. Віппера, В. Глазичева, Т. Давидич [6], Ч. Дженкса, Г. Земпера, А. Іконнікова, А. Каплуна, Ю. Легенького, С. Лінди, А. Логвина, І. Маца, Л. Стародубцевої [15], Р. Стерна, Б. Черкеса [18], А. Широкогородового.

Особливості формування архітектури та використання етнічної тематики в інтер'єрах підприємств громадського харчування висвітлені у роботах С. Багмута [1], І. Бондаренко, Г. Гилилова, Т. Кильпе [3], Л. Грицюк, С. Лінди, В. Якубовського [4], Е. Новікової [11], Н. Новосельчук, О. Олійник, М. Подлевських [13], Д. Рудик [14], у працях В. Уренева [16], [17], Л. Чупринської.

Теоретичні основи формування предметно-просторового середовища розглядаються у роботах М. Габреля, В. Куцевича, С. Мигалья, В. Мироненка, О. Рябушина, В. Тімохіна, Н. Трегуб, Н. Шебека, В. Шимко.

Мета статті: визначення теоретичних основ поняття «Етностиль», особливостей його формування в архітектурі інтер'єру; виявлення принципів, засобів та закономірностей дизайну інтер'єру підприємств громадського харчування з використанням етнічних мотивів.

Виклад основного матеріалу. Незважаючи на зростаючі тенденції використання в архітектурі інтер'єру, зокрема підприємств громадського харчування етнічних мотивів, національних традицій, слід зазначити, що наразі немає теоретичного визначення та назви даного явища, яке базується на синтезі автентичного мистецтва та архітектури з сучасною культурою. У науковій літературі спостерігалися такі назви даного явища, як національний стиль, історичний стиль, стилізація історичного стилю. На нашу думку, дані визначення не є виправданими і не відповідають художньо-естетичній парадигмі даного феномену.

Визначення «Етностиль» досі не має дефініції у теорії архітектури, дизайну та не є висвітленим у сучасній науці. Залишаються невизначеними питання: чи цей феномен культури можна виокремити як самостійне мистецьке явище, чи він є стильовим напрямком, чи методом проектування; які теоретичні засади лежать в основі його формування.

Для того, щоб визначити суть даного явища, слід проаналізувати визначення понять *етнос та стиль*.

Уперше термін "етнос" з'явився у науковій літературі наприкінці XVIII початку XIX ст. разом з термінами "етнографія" і "етнологія". З середини XIX ст. поняття "етнос" почало використовуватися у значенні "народ".

Французький антрополог Ж. Денікер дав близьке до сучасного розуміння трактування поняття «Етнос» ще на рубежі XIX-XX ст. Він вважав, що терміном "етноси" слід позначати "народи", "нації", "племена", які відрізняються одне від одного мовою, способом життя, культурою, поведінкою.

Вчені 1940-60-х рр. визначали етнос через перелік таких етнічно значущих ознак, як спільні самосвідомість, мову, культуру, походження, територію, життєвий устрій. Найгрунтовніший аналіз даного поняття після Другої світової війни зробив П. І. Кушнір. Він стверджував, що самосвідомість і мова є найвагомими ознаками етносу. М. М. Чебоксаров вважав, що головне значення у формуванні етносу відіграє культурна специфіка; В. К. Борисенко надав першість таким ознакам етносу, як обряди та звичаї. Л. М. Гумільов створив концепцію, за якою етнос визначається як спільнота людей, яким притаманні спільна самосвідомість, а також певний спільний стереотип поведінки, що сформувався в специфічних ландшафтно-кліматичних умовах [7, 65].

У сучасній науці *етнос* (від грецьк. Ethnos – плем'я, народ) – це історично сформована спільнота людей, що усвідомлює свою єдність, об'єднана уявленнями про спільне походження та наявністю культурної спільності: мови, звичаїв, міфів, епосу. Культура людей, об'єднаних спільним походженням і проживанням, традиціями, які передаються з покоління до покоління визначається терміном «Етнічна культура». Як і народна культура (фольклор), етнічна культура є локалізована, місцево обмежена, пов'язана з традиціями певного регіону. Її елементами є звичаї, обряди, марення, легенди, пісні, що передаються за допомогою природних властивостей людини – її пам'яті, усного мовлення.

Поняття «*Стиль*» у теорії архітектури є багатограним та має безліч трактувань його суті.

Слово «стиль» виникло у Давній Греції, де «стилем» або «стилосо́м» називали паличку для письма. Нею писали літературні автори на восковій дощечці. Звідси походить трактування стилю як індивідуальної манери письма, творчий почерк певного майстра.

У галузі мистецтва та архітектури поняття «стиль» зародилось у XVIII ст., означало особливості національних форм: «єгипетський», «грецький», «китайський», «індійський» стилі. Давидич Т.Ф. називає їх «національними стилями» [6, 29]. Це можна пояснити тим, що кожен з них мав чітко виражений індивідуальний національний характер, що проявлявся у особливостях

менталітету, світогляду та культури, у стійких принципах світобудови. За іншою версією стилі, що розвивалися у певних часових і просторових межах від давніх часів називають «історичними стилями». Дані стилі продукували цілісну художню систему, що охоплювала різні види мистецтва і художньої культури та архітектури, що характеризувалися внутрішньою та зовнішньою єдністю змістових та формальних ознак.

За Б. Р. Віппером стиль є широким багатогранним поняттям, що постійно розвивається. Стиль - це масштабне явище, в якому чітко виражені принципи світосприйняття, естетичні концепції певного історичного періоду, національний менталітет та творче мислення суспільства. Одні стилі формуються в часових рамках певної епохи та проявляються у всіх або більшості видах мистецтва, тоді ми маємо справу зі стилем епохи. Інші ж паралельно співіснують у один і той же історичний період разом зі стильовими напрямками та течіями.

І. А. Бартнев наголошує, що стиль – це не просто «набір декоративно-орнаментальних засобів», а поняття набагато ширше, яке уособлює ознаки архітектури певного часу і народу, що проявляються в особливостях її конструктивної, функціональної та художньої сторін [2,8].

В результаті аналізу можна визначити стиль, як систему зовнішніх і внутрішніх ознак, принципів формотворення творів архітектури та мистецтва, що сформувалися в історичному контексті та відображають особливості світосприйняття певного народу.

Архітектура є матеріальним середовищем життєдіяльності і водночас частиною художньої культури, тому стилістичні ознаки проявляються в ній у єдності методу формотворення.

Етностиль відображається у архітектурі інтер'єрів не як формальна сукупність архітектурно-мистецьких ознак певного періоду, він не має епохального значення, також він не є точним відтворенням певного історичного стилю, а є швидше стилістичним прийомом, художнім напрямком, що характеризується використанням етнічних елементів при формуванні художнього образу. У якості вихідного положення ми спираємось на визначення етностилю: *«Етностиль – стилістичний напрям в архітектурі та дизайні, що характеризується використанням елементів народної архітектури, традиційних матеріалів, виробів народно-ужиткового мистецтва, зразків етнічної матеріальної культури при формуванні художньо-архітектурного образу за допомогою методів етнічної стилізації».*

Важливим при використанні етностилю є розуміння семантичного значення етнічних елементів, що використовуються у інтер'єрі, адже бездумне

використання давніх архетипів та праобразів приведе до порушення комунікативної функції сакрального мистецтва.

У етностилі відтворюються менталітет, культурні традиції, особливості побуту, художня творчість, звичаї та обряди певного етносу. Характерні риси етностилю: традиційність, синкретичність, екологічність. Традиція є соціальним механізмом передачі цінностей народної культури, менталітету народу, вона створюється звичаями та опирається на інновації. Народні архітектурно-будівельні традиції, художні промисли та ремесла базуються на використанні природних матеріалів та екологічних технологій. Етнічна культура є дотичною та частково співпадає з народною, яка, у свою чергу, бере свій початок з селянської художньої творчості та традицій. Екологічність етностилю закладена у його основі, атже парадигмою його формування першочергово є етноеккультура.

Що ж стосується архітектурної практики, то у другій половині ХХ століття сформувалося велике різноманіття стилістичних напрямків, що базуються на концепції використання історичного, регіонального, національного досвіду минулого, зверненні до місцевих традицій і асиміляції їх з сучасними технологіями. Ця концепція одночасно набувала статусу методологічного підходу в межах її паралельного розвитку з постмодернізмом.

Такі принципи як «історизм», «вернакулярність», «ривайвалізм», «радикальний еkleктизм», «ментальність» можна застосувати для характеристики етностилістичних напрямків – основи нової методології формування середовища. *Зв'язок з культурою минулого, широке використання етномотивів є характерними для етностилю.*

Головним завданням у формуванні архітектури інтер'єрів громадських будинків та середовища життєдіяльності в контексті глобалізаційних та національно орієнтованих культурно-цивілізаційних процесів є організація їх внутрішнього простору, який відповідав би національній тематиці закладу, забезпечив би комфортні умови перебування різного контингенту відвідувачів, а також створив необхідний психологічно-емоційний клімат та естетичне задоволення споживачів.

Загальні принципи, засоби та закономірності дизайну середовища, концепти і стратегії його розвитку висвітлені в працях Куцевича В. В. [8], Мигалья С. П. [9], [10], Тімохіна В. О. та Шебек Н. М. [12].

Етнокультурна спадщина національної світової культури містить багатий арсенал національних традицій, духовних і культурних цінностей та відповідних художньо-архітектурних засобів. Це може бути основою формування національно орієнтованого дизайну та архітектури інтер'єру, цілісного предметно-просторового середовища.

Проведені дослідження дають підставу визначити основні принципи та закономірності формування архітектури інтер'єру на основі методологічних засад етностилю та постмодернізму.

Принципи «неовернакулярності», «історизму», «ревайвалізму», «неораціоналізму», «традиціоналізму», «контекстуалізму», «інтеграційності», «орнаменталізму» забезпечують використання історичного, регіонального, національного архітектурного досвіду минулого. Це передбачає звернення до місцевих традицій та локальних прийомів будівництва та асиміляцію їх з сучасними технологіями, застосування форм та образів архітектурних стилів минулого, досвіду давніх епох та використання їх у сучасній архітектурній практиці. Відбувається пряме відтворення національної та класичної спадщини, реставрація та відродження пам'яток архітектури минулого; звернення до історичної пам'яті міста, пошук архетипів, первинних елементарних базових моделей архітектури, що закладені в її основі. Характерними є спадковість традиції, збереження цінностей народної культури, традицій та використання їх у сучасному архітектурно-дизайнерському проектуванні [15].

Центральне місце людини в системі проектування предметного середовища, яке спрямоване на задоволення її матеріальних та духовних потреб забезпечує принцип «антропоцентризму». Особистісний підхід до формування предметного середовища, що формується для конкретної групи споживачів з індивідуальними потребами забезпечує принцип «індивідуалізму». Відображення світогляду певної групи людей, психологічно-емоційних, естетичних особливостей сприйняття і трактування навколишнього світу у архітектурно-дизайнерському проектуванні – принципи «ментальності» та «гуманізації».

Органічний взаємозв'язок людини та простору, позитивний психофізичний вплив архітектурного середовища на людину пов'язаний з принципом «екологічності». Він забезпечує сприятливий вплив на людину навколишнього середовища шляхом використання екологічних принципів проектування: природних матеріалів, енергоощадних систем, вторинного використання продуктів, використання традицій народної культури, особливостей будівництва, збереження етнокультурних цінностей різних регіонів.

На основі аналізу архітектури інтер'єру визначено, що художній образ та формування національної ідентичності в середовищі підприємств гомадського харчування відбувається за допомогою використання глибинних культурних цінностей. Пошуки нових форм дали змогу виявити основні архітектурно-художні засоби формування етностилю. Серед них:

- використання архітектурних деталей, притаманних народній архітектурі;
- застосування своєрідної композиційної структури;

- використання традиційних місцевих матеріалів;
- використання народних меблів з національними та регіональними особливостями;
- колористика, що притаманна тій чи іншій етнічній стилістиці;
- особливості декорування окремих деталей та конструктивних елементів, предметів;
- фактура, текстура та структура облицювальних матеріалів, що використовуються в оздобленні інтер'єрів;
- використання орнаментів та візуально-образної символіки в оформленні інтер'єрів;
- освітлення;
- формування ландшафтно-природних зон;
- фірмовий стиль, його елементи.

Розвиток архітектури та дизайну інтер'єру громадського будинку в останній чверті ХХ ст. відбувався за двома напрямками. З одного боку це була глобалізаційна орієнтованість, інтернаціональна спрямованість дизайну, наслідування модерністських та постмодерністських світових тенденцій. Такий дизайн в своїй більшості характеризувався зоднаковістю, відсутністю індивідуального начала та культурної своєрідності. Іншим вектором розвитку українського дизайну інтер'єру була його національна спрямованість. Найяскравіше переосмислення та використання національної традиції відбувається саме у предметному середовищі підприємств громадського харчування в Україні починаючи з 70-их рр. ХХ століття. Самобутнє українське мистецтво, народні архітектурні форми, етнічне різноманіття та народний спадок української культури стають новою тематичною основою у тогочасному проектуванні інтер'єрів.

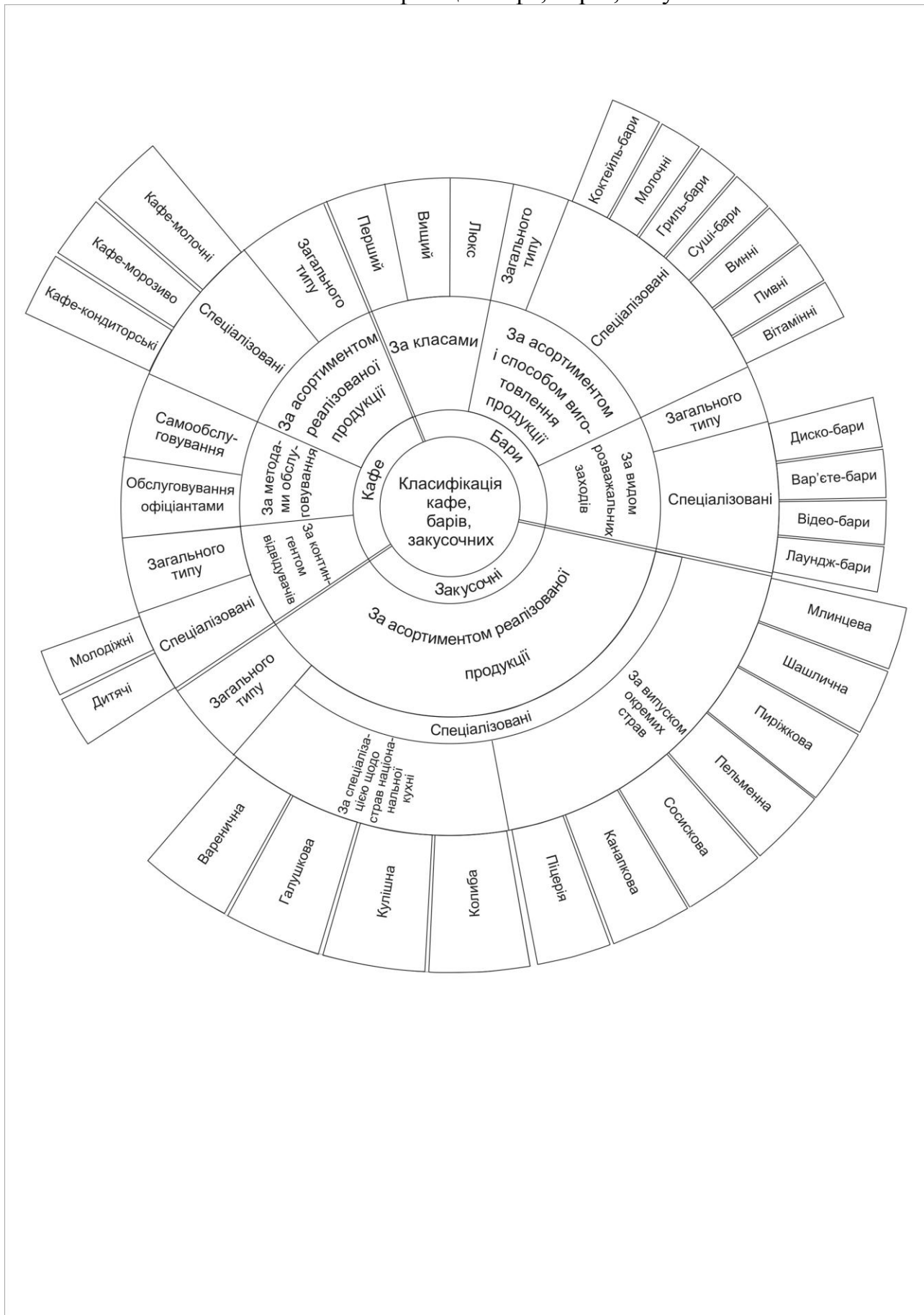
Етнокультурна своєрідність національно орієнтованих інтер'єрів відображає традиції, менталітет, устрій життя, звичаї та обряди певного народу.

Різноманітність та багатогранність етнічних культур на території України з їх традиціями та народним колоритом знаходять своє відображення в архітектурі інтер'єрів закладів національної кухні, які стають дедалі популярнішими на теренах нашої країни. Це спеціалізовані заклади громадського харчування, що випускають в основному однорідну продукцію, де серед головних страв переважають страви національної кухні різних народів світу. До них належать ресторани (табл. 1); кафе, бари та закусочні (табл. 2).

Табл. 1. Класифікація ресторанів

Табл. 2. Класифікація кафе, барів, закусочних

Формування предметно-просторового середовища підприємств громадського харчування, його художнього образу з використанням етнічних мотивів стосується в першу чергу приміщення для відвідувачів, зокрема йдеться про обідні зали, а також хол, вестибюль, бенкетні зали, тощо.

Функціями інтер'єру обідніх залів підприємств громадського харчування є:

- організація обслуговування споживачів;
- організація проведення дозвілля відвідувачів;
- задоволення естетичних потреб відвідувачів;
- забезпечення комфортного перебування відвідувачів у даному закладі.

У формуванні архітектури інтер'єру та обладнанні обідніх залів підприємств громадського харчування з використанням національних мотивів важливе місце відводиться синтезу архітектури, декоративно-ужиткового та монументально-декоративного мистецтва. Предмети та елементи декоративно-ужиткового та народного мистецтва в дизайні інтер'єру є однією із головних ознак етнічної приналежності, важливим засобом створення художнього образу з національним колоритом при формуванні етностилю. Це можуть бути предмети домашнього вжитку: керамічні, дерев'яні, металеві вироби; вироби з тканини; меблі; монументально-декоративний живопис; знаряддя праці. В цьому проявляється синкретичність етностилю, вона передбачає зв'язок різних видів практичної і художньої діяльності.

Важливими засобами формування етностилю є візуально-образна символіка та орнаментика. Самобутнім елементом народного та декоративно-ужиткового мистецтва є орнамент. Він визначає основні риси етнічної культури, тісно пов'язаний з історією певного народу. Мистецтво кожного етносу має свою характерну орнаментику. Символіка орнаменту, його знаковість відображають світобачення, естетичне сприйняття прекрасного, ставлення людей до навколишнього світу, сам він є найінформативнішим елементом традиційної культури.

Однією із головних складових етнічної своєрідності є *менталітет*. Він зумовлює формування способу життя, традицій, відображає світогляд певної групи людей, психологічно-емоційні, а отже і естетичні особливості сприйняття і трактування навколишнього світу.

Формування художнього образу в етностилі підприємств громадського харчування реалізовується в контексті національного спрямування закладу: національна кухня, використання національної атрибутики предметів побуту, формування національного середовища.

Виділено основні етнічні елементи, що визначають національну та архітектурно-художню своєрідність інтер'єрів:

- народна архітектура;

- колористика;
- специфіка організації та формотворення предметного наповнення;
- особливості декору, декорування та оздоблення предметів;
- традиційні матеріали;
- вироби народно-ужиткового мистецтва.

Визначені способи формування етнічної стилістики у архітектурі інтер'єрів підприємств громадського харчування:

1. Стилзація інтер'єру, його архітектурних форм, меблів та обладнання з використанням елементів етнічної культури.

2. Відтворення зразків народної архітектури та предметів побуту, характерних для того чи іншого регіону, місцевості.

3. Використання автентичних елементів та предметів декоративно-ужиткового мистецтва в оформленні та обладнанні інтер'єру: мозаїки, килимів, гардин, скатертин, оббивки меблів, ваз, тарілок, декоративної посуду, картин, елементів озеленення.

4. Синтез архітектури, дизайну та декоративного мистецтва.

Висновки.

• Сформовані теоретичні та методологічні основи поняття «Етностиль», особливості його формування та використання в архітектурі інтер'єру.

• Виявлені принципи, засоби та закономірності архітектури інтер'єру підприємств громадського харчування в контексті формування збалансованого національно орієнтованого середовища.

Список літератури:

1. Багмут С.И. Интерьер предприятий общественного питания / Багмут С.И. – М.: Экономика, 1976. – 63 с.

2. Бартенев И.А. Очерки истории архитектурных стилей / Бартенев И.А., Батажкова В.Н. – М.: Изобразительное искусство, 1983. – 384 с.

3. Гилилов И.М. Интерьер и мебель ресторана, кафе, столовой / И. М. Гилилов, Т.Л. Кильпе. – М.: Экономика, 1968 – 134 с.

4. Грицюк Л.С. Проектування закладів громадського харчування: навч. посібник / Грицюк Л.С., Лінда С.М., Якубовський В.Б. – Л.: Львівська політехніка, 2012. – 184 с.

5. Громнюк А.І. Національні пошуки у світовій архітектурі XIX-XX століття / А.І. Громнюк // Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті: Збірка наукових праць. – Х.:ХДАДМ, 2012. – №5. – С. 120-123.

6. Давидич Т.Ф. Стиль как язык архитектуры / Давидич Т.Ф. – Х.: Изд-во Гуманитарный центр, 2010.– 336 с.

7. Енциклопедія історії України: в 5 т. [редкол.: В.А.Смолій та ін.] – К.: Наукова думка, 2005. – Т.3. – 672 с.
8. Куцевич В.В. Реформування архітектурно-типологічної і науково-методологічної бази проектування об'єктів соціокультурного призначення в сучасних умовах України: автореф. дис. са здобуття наук. ступеня докт. арх.: спец. 18.00.02. «Архітектура будівель та споруд» / В.В. Куцевич. – К.: КНУБА, 2004. – 34 с.
9. Мигаль С.П. Дизайн середовища: проблеми та перспективи / С. П. Мигаль // Вісник НУ «Львівська політехніка». – Львів: Видавництво НУ «Львівська політехніка», 2012. – №728. Архітектура. – С.197 – 2002.
10. Мигаль С.П. Науково-методологічні основи дизайну просторово-предметного середовища / С.П. Мигаль // Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті: Збірка наукових праць. – Х.: ХДАДМ, 2012. – №5. – С. 75-78.
11. Новикова Е.Б. Интерьер общественных зданий / Новикова Е.Б. – М.: Стройиздат, 1991. –368 с.
12. Основи дизайну архітектурного середовища: підручник / [В.О. Тімохін, Н.М. Шебек, Т.В. Малік та ін.]. – К.: КНУБА, 2010. – 400 с.
13. Подлевских М.Б. Влияние восточных культурных традиций на формирование этнической стилистики в интерьере (на примере ресторанов национальной кухни) / М.Б. Подлевских // Вісник Харків. держ. академії дизайну і мистецтв [Текст]: Зб. наук. пр. / За ред. В.Я. Даниленка. – Х.: ХДАДМ, 2008. – С. 129-136 (Мистецтвознавство. Архітектура: № 3).
14. Рудик Д.Є. Вияв етнічної культури в дизайні сучасних готельних комплексів України / Д.Є. Рудик // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: Зб. наук. праць: наук. зап. Рівненського державного гуманітарного університету. У 2-х т. – Вип. 17. – Рівне: РДГУ, 2011. – Т. 1. – С. 124-129.
15. Стародубцева Л. Архітектура постмодернізму: Історія, теорія, практика / Л. Стародубцева. – К.: Спалах, 1998. – 208 с.
16. Уренев В.П. Архитектура предприятий общественного питания / Уренев В.П. – К.: Будівельник, 1981. – 128., илл.
17. Уренев В.П. Основы архитектурного проектирования предприятий общественного питания: учеб. пособие / Уренев В.П. – К.: Вища школа, 1990. – 190., илл.
18. Черкес Б.С. Архітектура сучасності. Остання третина ХХ – початок ХХІ століть / Б.С. Черкес, С.М. Лінда – Л.: Видавництво Львівської політехніки, 2010. – 384 с.

Аннотация

Освещены теоретические и методологические основы понятия «Этностиль». Определены принципы, средства и закономерности формирования архитектуры интерьера предприятий общественного питания из позиций взаимосвязи научных и художественных методов.

Ключевые слова: этностиль, этнические мотивы, предприятия общественного питания, принципы, средства и закономерности архитектуры интерьера.

Annotation

Theoretical and methodological basics of the term "Ethnic Style" are highlighted. Principles, means and regularities of interior's architecture formation of public restaurant chains are determined according to connections between scientific and art methods.

Key words: ethnic style, ethnic themes, public restaurant chains, interior's architecture formation; principles, means and regularities of interior's architecture.

УДК 72.012.27

І. О. Солярська,
канд. ф.н., доцент НАУ
З. Є. Нартова,
студентка НАУ

РОЗВИТОК ХМАРОЧОСІВ В СИСТЕМІ ЕКО-АРХІТЕКТУРИ

Анотація: в статті розглядається досвід будівництва еко-хмарочосів у високорозвинених країнах Європи, Азії, Америки. Відслідковується поєднання ефективних технологічних інновацій та талановитих архітектурних проєктів, котрі керуються єдиною метою – екологічністю. В результаті архітектура збагатилася ще одним цікавим сучасним напрямом – *еко-архітектурою*, що захоплює не тільки цікавими образами та конструкціями, але спрямованістю до збереження навколишнього середовища в умовах мегаполісу.

Ключові слова: еко-архітектура, екологічність, еко-хмарочоси.

Вступ: На сьогодні сучасна архітектура, як і інші галузі людської діяльності, орієнтується на *екологічність*. Зокрема, в архітектурі виникає такий напрямок як *еко-архітектура*, що набув потужного розвитку у високо розвинутих країнах Європи та Азії. Архітектурні будівлі цього типу здебільшого будують в мегаполісах. Цьому сприяють такі проблеми великих міст як розміщення великої кількості людей на малих площах, відсутність